

vide sit Værk, vilde Vandmøllerne faae det lettere og fordelagtigere fremfor Vindmøllerne. Nu forekommer det mig virkelig besynderligt at paastaae, at en Lov er trykkende for en heel Corporation, fordi nogle af denne Corporations Medlemmer igjennem Lov kunne tilvende sig en større Fordeel fremfor deres Medbrødre i den selvsamme Næringsdrift; man kan dog virkelig ikke sige, at en Lov er trykkende for Møllerne, fordi den kan blive trykkende for nogle Enkelte af Møllerne, ikke ved Indgreb fra Andres Side, men ved Udvildelse af andre Møllebrugeres Ret. Jeg troer virkelig ikke, at, hvad den ærede Rigsdagsmand paa denne Maade har søgt at bevise, kan siges at være beviist.

Ottefen: Ja, det forundrer ogsaa mig, hvorfor Bagere og Meelhandlere ikke maae have de samme Rettigheder som Brændeviinsmand, jeg vilde snarere troe, at der var mindre Fare, naar disse Næringsdrivende fik dem, og Brændeviinsmændene derimod ikke. Der som Møllerne skulle have disse ti Aar, eller hvor lang Tid det nu bliver, som en Slags Erstatning for deres Privilegium, saa bør man virkelig lade dem beholde Brændeviinsbrændernes Næring. Det vilde jo være meget nemt for et stort Dampbrænderi at lægge en Dværn til, for at male til eget Forbrug, og, naar vi vilde tillade det, saa vilde det efter mit Begreb være en saa stor Indskrænkning for Rjbstadmøllerne, at jeg slet ikke kan stemme derfor. Naar Næringsdriften i det Hele consequent blev fri, saa vilde der ikke være noget Erhverv, som vilde ene komme til at lide under Brændeviinsmændenes Friheder, men, naar det kun er Brændeviinsbrænderne, som skulde have Frihed, saa synes det mig endnu mere forunderligt. Jeg vil derfor slutte mig til Loven, saaledes som den er kommen fra Landsthinget, og ønske, at den maa gaae igjennem.

J. A. Hansen: De to Forslag, jeg har tilladt mig at stille til § 2, gaae nærmest ud paa at tydeliggjøre, hvad man formeentlig allerede har villet lægge i Loven, saaledes som den nu er affattet. Vel hedder det i § 2, at Enhver skal være berettiget til al Slags Formaling til Brug i egen Husholdning ved at

opføre nye Møller; men jeg har læst Motiverne igjennem, og deraf seer jeg, at Meningen har været, at Enhver, dersom han er istand dertil, ogsaa skal have Lov til at male til eget Brug ogsaa uden at opføre nye Møller. Dette har jeg nu ønsket at tydeliggjøre i Paragraphen, idet der er mig Tilfælde bekendte, hvor det, uden en saadan Tydeliggjørelse, maastee vil være tvivlsomt, om Enhver vil faae Lov til at formale til eget Brug ved saadanne Dværne, som allerede paa flere Steder omkring paa Landet ere anbragte. Det er nemlig tilladt enhver Bønde til Formaling til eget Brug at have en Haandqværn, hvorved forstaaes en Dværn, der kan drives ved menneskelig Haandkraft. Over dette Begreb har man imidlertid holdt saa strengt, at, naaget den Dværn, som flere omkring paa Landet have anlagt, virkelig er en saadan, som kan drives ved menneskelig Haandkraft, saa har man dog, naar man satte en saadan Haandqværn i Forbindelse med en Tærskemaskine eller anden Mølle, der drives ved Hestekraft, multeret Bedkommende, der gjorde dette, idet man nemlig har antaget, at det vel var dem tilladt at drive en Haandqværn ved menneskelig Haandkraft, men at det derimod var strafbart, naar den samme Dværn dreves ved Dyrkraft. Det er saaledes ikke længere siden end ifjor, at en Mand ved Domsfolene blev dømt i Mulet, fordi han havde sat en saadan Haandqværn i Forbindelse med en Tærskemaskine, og ved dens Hestekraft malede til eget Brug. Der foreligger mig et Uddrag af Departementstidenden for 1850, hvoraf det sees, at Indenrigsministeriet under 23de Januar s. A. har svaret en Arvesæstegaardmand, som havde spurgt, hvorvidt der maatte være Noget til Hinder for, at han satte en paa hans Gaard værende Haandqværn i Forbindelse med en Tærskemaskine paa 2 Hestes Kraft, at Ministeriet ikke kunde ansee ham berettiget dertil og heller ikke fandt Anledning til at meddele ham den i saa Henseende fornødne Tilladelse. Det er altsaa ikke tilladt, ifølge den almindelige Lovgivning, at drive saadanne Haandqværne ved Dyrkraft eller paa anden Maade end ved menneskelig Haandkraft, og Ministeriet har paa Forespørgsel erklæret sig uvillig til at med-